

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.051/2014/14.

A Győri Ítéltábla a Neiger és Társa Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek dr. Takács István ügyvéd által képviselt I. r., a Németh Ügyvédi Iroda által képviselt II. r., a dr. Takács István ügyvéd által képviselt III. r., a Dr. Nagy Ügyvédi Iroda által képviselt IV.r., a Kavalák Gabriella Ügyvédi Iroda által képviselt V.r. és a Horváth Istvánné dr. Kovács Magdolna ügyvéd által képviselt VI. r. alperesek ellen szerződés érvénytelensége és jogkövetkezményei iránt indított perben a Győri Törvényszék 2013. április 8. napján kelt G.20.974/2011/52. számú ítélete ellen a II. r. alperes által 57. sorszám alatt előterjesztett, 64., Pf.4. és 13. sorszám alatt kiegészített, az I. és III.r. alperes által 59. sorszám alatt előterjesztett Pf.5. és 11. számon kiegészített fellebbezése folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét azzal a szövegezésbeli pontosítással hagyja helyben, hogy a felperes és a II-III.r. alperes között 2011. november 5. napján létrejött apportszolgáltatási megállapodás érvénytelenségét az elsőfokú ítéletben felsorolt, a felperes tulajdonát képező ingatlanok apportálására vonatkozó részében állapítja meg.

Kötelezi az I-II-III.r. alperest, hogy egyetemlegesen fizessenek a felperesnek 15 napon belül 750.000. (Hétszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Egyetemlegesen kötelezi az I. és III.r. alperest, hogy fizessenek az államnak az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívására 2.500.000. (Kettőmillió-ötszázezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a **felperes felszámolását** egy 2011. április 7. napján benyújtott hitelezői kérelem alapján **első fokon** a Győri Törvényszék **2011. szeptember 9. napján kelt 5.Fpk.08-11-000213/24. számú végzésével rendelte el.** A felszámolás kezdő időpontja 2011. november 25. napja. A II. r. alperes a felperes meghatározó befolyással rendelkező tagja, egyúttal a felperes felszámolásának közzétételéig (2011. november 25.) a felperes ügyvezetője volt.

2011. október 14. napján a II. és III. r. alperes között írásban ún. **reorganizációs megállapodás** jött létre, azzal a szövegében deklarált céllal, hogy a felperes tulajdonát képező - szállodaként hasznosított ingatlanok - apportálásával megteremtődjön a szálloda és a felperes további működésének feltétele és kielégítést nyerjenek a hitelezői igények. A megállapodás rögzítette, hogy az ingatlanok egy újonnan alapított gazdasági társaságba történő apportálása mellett fennmaradnának az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jelzálogjogok és végrehajtási jogok.

A felperes, a II. és III. r. alperes 2011. november 5. napján kelt társasági szerződéssel létrehozta az I. r. alperest, melyet a Fővárosi Törvényszék 2011. november 7. napján bejegyzett a cégjegyzékbe. Az I. r. alperes törzstőkéje 1.000.000,-Ft volt, melyből a felperest és a II. r. alperest személyenként 100.000,-Ft névértékű, a III. r. alperest 800.000,-Ft névértékű üzletrész illette meg. A felperes és a II. r. alperes az üzletrészeik fejében ingatlant apportáltak az I. r. alperesi gazdasági társaságba, míg a III. r. alperes pénzbeli hozzájárulást nyújtott. A felperesi apport 16 ingatlanra terjed ki, melyből 15 a szállodához tartozó, **"Település"1...** szám alatti társasházban lévő lakás vagy tárolóhelyiség volt (**"Település"1....**/.....hrsz alatti ingatlanok), további egy ingatlan pedig a **"Település"2 ...**/... hrsz. alatt felvett belterületi ingatlan.

Az I. r. alperes tulajdonjoga 2011. november 8. napjával bejegyzésre került a fenti ingatlanok tekintetében az ingatlan-nyilvántartásba, az ingatlanokat terhelő jogok, -köztük a IV. r. alperest megillető jelzálogjog - fennmaradása mellett. Az V. r. alperes az apportálással érintett ingatlanok tekintetében az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett végrehajtási joggal rendelkezik, azonban a felperes felszámolási eljárásába hitelezőként nem jelentkezett be. A VI. r. alperest a **"Település"2 ...**hrsz-ú ingatlanra vonatkozó, az ingatlan-nyilvántartásba is bejegyzett vezetékjog illeti meg.

A felperes által apportált ingatlanok forgalmi értéke 254.000.000,-Ft volt, mérleg szerinti terhe 360.000.000,-Ft, míg a mérlegen kívüli kötelezettségek mértéke (mely az V.r. alperest illette meg) **160.000.000,-Ft.** Az **"A"** Kft. az újonnan alapított I. r. alperes részére elvégezte a II. és III. r. alperesek által szolgáltatott apport értékelésének könyvvizsgálatát és 2012. február 14. napján kelt véleményében megállapította, hogy a társasági szerződésben az apport valós piaci értéke a számviteli jogszabályok és elvek alapján került megállapításra és összhangban van az alapítók által megállapított törzsbetét névértékekkel. Az apportálás következtében **az ingatlanokat terhelő tartozás a felperes személyes kötelezettsége maradt, ugyanakkor (új) dologi kötelezetté az I. r. alperes vált.** Az ügylet kapcsán pozitív vagyonelemként a felperes vagyonában a felperest az I. r. alperesben megillető 10%-os mértékű, 100.000,-Ft névértékű üzletrész jelent meg, így összességében az apportálással a felperesnél vagyonvesztés következett be.

A felperessel szemben indult felszámolási eljárásban a nyilvántartott hitelezői igények összege 526.227.430,-Ft, melyből a IV. r. alperesre eső 480.832.667,-Ft, a másik öt nyilvántartott hitelezőé együttesen 45.394.763.Ft.

A felperes 2011. december 8. napján előterjesztett, utóbb módosított keresetében elsődlegesen a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény - a továbbiakban: Cstv. - **40.§ (1) bekezdés a/ pontja, másodlagosan 40.§ (1) bekezdés b/ pontja alapján** kérte a 2011. november 5. napján létrejött **apportszolgáltatási megállapodás részleges** - a felperes által apportált ingatlanokra kiterjedő - **érvénytelenségének megállapítását**, s az érvénytelenség jogkövetkezményeként a felperes 1/1 arányú tulajdonának ingatlan-nyilvántartásba történő visszajegyzését, az alperesek fenti változás tűrésére kötelezését és az alperesek közül az I-II-III.r. alperes perköltségben marasztalását.

Arra hivatkozott, hogy a felszámolást elrendelő elsőfokú végzés alapján a felperesi **fizetéseképtelenségi helyzettel az I-II-III. r. alperes szükségképpen tisztában volt**, a 2011. október 14. napján kelt reorganizációs megállapodás 3. pontja maga is utal a felszámolás tényére. Ennek ismeretében az I. r. alperes alapítása és a felperesi apport meghatározása kifejezetten a felperes, mint adós gazdálkodó szervezet **vagyonának a felszámolás alóli kivonását célozta**. Erre utal az is, hogy a reorganizációs megállapodás 1. pontja az egyéb ingatlanokat megtestesítő szállodán kívül kiterjedt a felperes **"Település"2.../... hrsz. alatti ingatlanára is**.

Kifejtette, hogy a perbeli esetben a vagyonvesztés be is következett, melyet az igazol, hogy a IV. r. alperessel szemben fennálló kötelezettség a felperesnél maradt, míg az ingatlanok az I. r. alpereshez kerültek. Az apport következtében a felperes kizárólag az I. r. alperesben őt megillető 10%-os mértékű üzletrész ellenértékéhez juthat hozzá és még attól is el van zárva, hogy az ingatlanokat mint szállodát bérbeadás útján hasznosíthassa. A reorganizációs megállapodásból kitűnően az I-II-III. r. alperes az ingatlanok működtetéséből olyan hozamot remélt, mely lehetővé teszi a terhek kiegyenlítését, így a felperesi üzletrész sem lehet 100.000,-Ft értékű.

A Cstv. 40.§ (3) bekezdése szerinti vélelem a konkrét ügyben alkalmazandó, a felperes, mint gazdálkodó szervezet a tagjával (a II.r. alperessel) kötötte meg a társasági szerződést és vállalta az apport rendelkezésre bocsátását. Az pedig nem jogszabályi feltétel, hogy valamennyi szerződő féllel szemben fennálljon a vélelem.

Az I-II-III.r. alperes a kereset elutasítását kérte, a IV-V-VI.r. alperes a kereset teljesítését nem ellenezte.

Az I. és III. r. alperes hatásköri és illetékességi kifogást terjesztett elő. Arra hivatkoztak, hogy az apportszolgáltatás a társasági szerződéssel egy jogügyletnek minősül, így a felperesi kereset valójában az I. r. alperes alapítására vonatkozó társasági szerződés érvénytelenségének megállapítását célozza, az **I. r. alperesi társaság alapítását támadja**, melyre csak a Gt.12.§ és a Ctv.65-69.§-ai korlátai között, az I. r. alperest nyilvántartó cégbíróság szerinti törvényszék előtt és a jogvesztő határidőn belül megindított perben van lehetőség.

A Cstv.40.§ b/ pontja vonatkozásában a felperes nem rendelkezik perbeli legitimációval, hiszen nem külső, harmadik személyként hitelező, hanem maga is szerződő fél.

Azzal érveltek, hogy az apportálás **sem csalárd ügyletnek, sem ingyenesnek nem tekinthető**. Az I. r. alperes alapításának célja nem a hitelezők kijátszása, hanem éppen a szálloda továbbműködtetése útján a hitelezői igények teljes kielégítése volt. A felperes felszámolásához az vezetett, hogy az apportált ingatlanok (szálloda) bérlője (a "B" Kft.) nem tett eleget bérleti díj fizetési kötelezettségének, emiatt a felperes sem tudott eleget tenni áfa és önkormányzati adófizetési kötelezettségének. Ilyen helyzetben rosszhiszemű vagyonkimentésre nem lehet hivatkozni. Értékelendő, hogy a felperes mellett a II. r. alperes is ingatlant szolgáltatott az I. r. alperesi gazdasági társaság alapításához, ez kizárja az ügylet ingyenességet. Az ingatlanok - a terheket is figyelembe véve - reális forgalmi értéken kerültek apportálásra, az apportálás során tekintettel kellett lenniük a Gt.13.§ (4) bekezdése szerinti apport felülértékelési tilalomra is. Az apport értékének meghatározására független könyvvizsgáló (az "A" Kft.) szóbeli nyilatkozata alapján került sor, melyet az utóbb (2012. február 14. napján) írásban is megerősített.

Kifejtette, hogy a hitelezők követelésének továbbra is fedezetét képezi az üzletrész (EBH 2000.326), így kizárólag a felszámoló anyagi érdekei motiválták a perindítást. A szálloda bérlőjének a felperes felé fennálló tartozása kamatokkal együtt több mint 76.000.000.Ft, mely a IV. r. alperes hitelezői igényét meghaladó összes többi hitelezői igényt fedezné.

Az általuk beszerzett szakértői vélemény szerint, amennyiben a IV.r. alperes mint legnagyobb hitelező megállapodást kötne az I. r. alperessel (mint dologi kötelezett) a kölcsön átvállalásáról, abban az esetben a zárómérleg is javítható és valamennyi igény rendezhető lenne,. Az apportszerződés léte miatt minden hitelező a Cstv. 57.§ (1) bek.f) ponja szerinti kielégítési kategóriába tartozik, míg ha a szerződés nem jött létre, úgy a IV.r. alperes igénye a Cstv. 57.§ (1) bek. b) pontja szerinti lenne és az „f” kategóriába kerülő hitelezők kielégítési pozíciója romlana.

A II. r. alperes arra is hivatkozott, hogy az apportálástól függetlenül az ingatlanok továbbra is a jelzálogjogosult kielégítését szolgálják. Figyelembe kell venni, hogy a korábbi bérlő a "B" Kft. hozzájárulásával jelenleg a "C" Kft. üzemelteti az épületegyüttest és a bérleti díj a felperesi felszámolóhoz folyik be. Az okiratszerkesztő ügyvéd és a könyvvizsgáló tanúvallomásával bizonyította, hogy a reorganizációs megállapodással a felek célja a felperes reorganizációja és nem a hitelezői igények kielégítési alapjának elvonása volt.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a felperes és az I., II.r. alperes között 2011. november 5. napján létrejött apportszolgáltatási megállapodás a felperes tulajdonát képező 16 ingatlanra vonatkozó részében érvénytelen és az eredeti állapot helyreállításaként elrendelte a felperes tulajdonjogának - a terhek fennmaradása mellett történő - visszajegyzését. Kötelezte a III-VI.r. alperest e változás türéseire, melynek teljesítése érdekében megkereste az illetékes földhivatalt. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az I-III.r. alperest egyetemlegesen a felperes javára 1.500.000.Ft perköltség, míg

ugyancsak 1.500.000.Ft feljegyzett kereseti illeték az állam javára történő megfizetésére. Megállapította, hogy ezt meghaladóan mindegyik peres fél maga viseli a költségét.

Hatáskörét és illetékességét a kereset tartalma alapján arra alapítottnan állapította meg, hogy az apportszolgáltatási megállapodás 9. pontjában a felek által kikötött kizárólagos illetékesség (Fővárosi Bíróság) a Cstv.40.§ (1) bekezdése és 6.§ (1) bekezdése alapján, továbbá a Pp.41.§ (6) bekezdés a/ pontja értelmében nem volt figyelembe vehető. Rámutatott arra, hogy a társasági szerződés (az apportálásra vonatkozó rendelkezés) részleges létre nem jöttére alapított igény érvényesítése nem kizárt, az nem eredményezi a társaság megszűnését, csupán annak vagyonára van kihatással (BDT 2010.2360), e keresetre nem vonatkozik a Gt.12.§ (4) bekezdése és a Ctv.69.§-a szerinti igényérvényesítési korlát és kizárólagos illetékesség.

A keresettel támadott apportszolgáltatási megállapodás két jogügyletet tartalmaz, a felperes és az I. r. alperes, illetve a II. r. alperes és az I. r. alperes közötti apportszolgáltatási megállapodást. A csalárd ügylet esetén a szerződő felek tudatának át kell fogni azt, hogy a szerződés a hitelezők kijátszását szolgálja, akaratuknak ki kell terjedni a hitelezők megkárosítására állapot előidézésére (szubjektív feltétel), objektív feltételként pedig az adós vagyonában csökkenést kell előidéznie az ügyletnek.

Megállapította, hogy a Cstv.40.§ (1) bekezdés a/ pontja szerinti csalárd ügyletre is vonatkozó Cstv.40.§ (3) bekezdése szerinti **vélelem a perbeli esetben fennáll.** A Cstv.40.§ (3) bekezdése alapján vélelmezni kell a rosszhiszeműséget és az ingyenességet az egymással közvetlen vagy közvetett összefonódásban nem álló, de azonos személy vagy gazdálkodó szervezet befolyása alatt működő gazdálkodó szervezetek egymás közötti szerződéskötése esetén. A II. r. alperes egyrészt a felperes minősített többségű befolyást biztosító szavazati joggal rendelkező tagja, s a felperes ügyvezetője volt, emellett az I. r. alperesnek is tagjává vált. A tulajdonosi pozíció befolyással jár - annak mértékét a Cstv. azonban nem értékeli

A fenti vélelemmel szemben az I-III. r. alpereseket terhelte a bizonyítási kötelezettség arra nézve, hogy a felperesi szándék nem irányult a hitelezők kijátszására, illetve az I. r. alperesnek e szándékról nem kellett tudnia, s nem is tudott.

Az apporttal együtt a IV. r. alperes követelésállománya nem került át az I. r. alpereshez, emiatt a felperesi zárómérleg adata cáfolta az apportszolgáltatási megállapodásban és a reorganizációs megállapodásban deklarált azon célt, hogy nem kívánja csorbítani a megállapodás a hitelezői igények kielégítési alapját, és célja csupán az I. r. alperes keretében megvalósuló gazdaságos működésből származó, a felperessel szembeni hitelezői igények fedezetének megteremtése.

Megállapította, hogy a felperes vagyona azáltal csökkent, hogy átkerült az I. r. alpereshez a mintegy 250.000.000.Ft forgalmi értéket képviselő ingatlan együttes, míg teherként a felperesnél maradt a IV. r. alperes 480.000.000,- Ft összegű követelésállománya. Emiatt elesik a felperes attól a mérlegben eredményt javító bevételtől, mely akkor valósulna meg, ha a IV. r. alperes a felperessel létrejött megállapodás alapján követelését nem tartaná fenn a

felperessel szemben. **A követelésállomány fennmaradása viszont csökkenti a többi hitelező kielégítési alapját.**

A perben a bíróság által beszerzett igazságügyi szakértői vélemény "C" Kft. véleménye) és az I. és III.r. alperes által csatolt magánszakértői vélemény ("D" szakértői véleménye) egybehangzó volt a tekintetben, hogy amennyiben nem jön létre a felperes és a IV.r. alperes között a IV.r. alperes követelésének I.r. alperes által történő átvállalására vonatkozó megállapodás, az apportálás sem minősülhet értékarányosnak és a hitelezői érdekek sérelmével jár. Ilyen megállapodás hiányában az apportálással beállt vagyonsökkenés bizonyított.

Abból kiindulva, hogy a szerződő felek megfelelő módon tájékoztatták egymást, ezen adatokról az I. r. alperesnek is tudnia kellett, hiszen az I. r. alperesnek tagja volt az apportot szolgáltató felperesi gazdasági társaság. A vélelemmel szemben a kimentés keretében pedig nem találta igazoltnak az I-II-III.r. alperes állításait.

Az eredeti állapot helyreállításaként (Ptk.237.§ (1) bekezdés) az elvont vagyonnak az adós felszámolási vagyonába való visszaadását rendelte el (BDT 2005.1178). Utalt arra is, hogy miután a felperes elsődleges keresete alaposnak bizonyult, így a másodlagos kereset vizsgálata feleslegessé vált, ezt fejezi ki a felperesi keresetet részben elutasító ítéleti rendelkezés.

Az ítélet ellen az I-III. r. alperes terjesztett elő fellebbezést.

Az I. és III. r. alperes elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és - a Pp.157.§ a/ pontja és 130.§ (1) bekezdés h/ pontja alkalmazásával - a per megszüntetését kérte a Gt.12.§ (3) bekezdése alapján, a Ctv.65. és 69.§ szerinti **jogvesztő perindítási határidő elmulasztására tekintettel.**

Másodsorban azért kérték az ítélet hatályon kívül helyezését, mert a fenti jogszabályi rendelkezések alapján a perre a **Fővárosi Törvényszék rendelkezett volna hatáskörrel**, harmadsorban pedig a **Pp. 252.§ (3) bekezdésére** hivatkozással, amiatt mert a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű vagy teljes megismétlése, illetve kiegészítése szükséges. Arra az esetre, amennyiben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nincs mód, s az érvénytelenség tekintetében az elsőfokú bíróság álláspontját osztaná a másodfokú bíróság, úgy az elsőfokú ítélet akként történő megváltoztatását kérték, hogy nyilvánítsa a másodfokú bíróság a szerződést érvényessé, illetve amennyiben a kereset tartalma ezt nem teszi lehetővé, úgy utasítsa el azt.

Utaltak arra, hogy az alapítók az apportot már az alapításkor az I. r. alperes rendelkezésére bocsátották, akarattuk az apportlista szerinti apport szolgáltatása volt, csak terjedelmi okok miatt született erről külön megállapodás. Az apport tárgyában létrejött megállapodás nélkül a jegyzett tőke is csorbát szenvedett volna, s az I. r. alperes bejegyzésére sem kerülhetett volna sor. Kifejtette, hogy az apportszolgáltatási megállapodás és a társasági szerződés érvénytelenségének kérdése egymástól nem választható el, emiatt az elsőfokú ítélet nem

más, mint a társasági szerződés visszamenőleges hatályú módosítása. Az elsőfokú bíróság által felhívott BDT 2010.2360. sz. döntés teljesen más ténybeli alapokon nyugszik (a képviseleti jog hiányán), ezért a konkrét esetre nem alkalmazható.

Rámutattak arra, hogy a pert nem a felperesnek, hanem a felszámolónak kellett volna megindítania, s a felperesnek alperesi pozícióban kellett volna állnia.

Sérrelmezték, hogy az elsőfokú bíróság **nem derítette fel kellőképpen a tényállást,** a bizonyítékok együttes értékelése helyett, az alperesi bizonyítékok mellőzésével és a formál logika megsértésével téves következtetést vont le, továbbá minden alap nélkül zárkózott el a további szakértői bizonyítás lefolytatásától. Az alperesi bizonyítékok értékelése kapcsán az elsőfokú bíróság még indokolási kötelezettségének sem tett eleget.

Az II. r. alperes nem vezető tisztségviselője az I. r. alperesnek, s részesedése mértéke alapján se állítható, hogy az I. r. alperes a II. r. alperes objektívan is fennálló tényleges befolyása alatt állna. Az apportálással létrehozott új jogi személy esetében rosszhiszeműség kérdése fel sem merülhet. Emiatt helytelenül fennállónak vélt vélelem alapján határozta meg az elsőfokú bíróság a bizonyítás terhét, amellyel szemben az alperesek még így is igazolták ("E" tanúvallomásával, a reorganizációs megállapodással, az I. r. alperes társasági szerződésével, az apportszolgáltatási megállapodással, az ügyvédi megbízás szerinti tényállással, az apportlistákkal, a független könyvvizsgálói nyilatkozattal, egyéb tanúvallomásokkal), hogy az apportszolgáltatási szerződés megkötésekor nem jártak el rosszhiszeműen.

Az elsőfokú bíróság nem foglalkozott a 3/2008.PJE-nek megfelelő, a bizonyítandó körülményekhez kapcsolódó érvelésükkel, **nem nyert igazolást, hogy az ügylet kapcsán a felperes oldalán vagyonsökkenés következett volna be, így az elsőfokú bíróság által értékelt sérelem is „virtuális”.** Egy saját értékének kétszeresével terhelt ingatlan apportálása nem csökkent az adós vagyonát. Ha az ingatlanok a felszámolási vagyon részét képezik, abból a mostani állapothoz hasonlóan csak a IV. r. alperes részesül, aki jelenleg a felszámolási eljárásban „f” kategóriás igénye alapján megtérülést nem remélhet, s így kielégítési alapot más hitelezőtől sem von el.

A per kimenetelében anyagilag is érdekelt felszámoló hiúsította meg, hogy a felperes és a IV. r. alperes tartozás átvállalására vonatkozó megállapodása alapján a IV. r. alperes hitelezői igényét visszavonja, saját felróható magatartására előnyök szerzése érdekében nem hivatkozhat.

Kifogásolták azt is, hogy az elsőfokú bíróság az eredeti állapotot nem teljeskörűen állította helyre, nem rendezte (illetékesség hiányában nem is rendezhette) az üzletrész helyzetét, módosítania kellett volna a társasági szerződést, rendelkeznie kellett volna a kieső I-II.r. alperes státuszáról. Az érvénytelenség alapján jogkövetkezményként legfeljebb - ha a felperesi kereset értelmezhető ilyen tartalommal, úgy a IV. r alperesi követelés felperes könyveiből történő kivezetésével - a szerződés érvényessé nyilvánítását alkalmazhatta volna.

Fellebbezés kiegészítésükben utóbb viszont már arra is hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság eljárása nem felel meg a Legfelsőbb Bíróság 1/2010 (VI.28.) PKv 3 és 4; valamint a Legfelsőbb Bíróság 2/2010 (VI.28.) PKv 2; 3; 5/b és 7. pontjában foglaltaknak. Nem teljesül az eredeti állapot természetben történő helyreállítása, a szolgáltatások kölcsönös és egyidejű visszatérítésének elve.

A terhek értékelése nélkül téves a pertárgyérték meghatározása is.

A II. r. alperes elsősorban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése, másodsorban annak megváltoztatása és a kereset elutasítása iránt terjesztett elő fellebbezést.

Az I- és a III.r. alperes hatásköri kifogását osztva arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság tévedett, amikor a per tárgyának kizárólag az apportszolgáltatási megállapodás érvénytelenségét tekintette, ugyanis az ítélet eredménye az, hogy az I. r. alperes nem felel meg a Gt. törzstőke minimumra vonatkozó előírásainak, emiatt a kereset szükségképpen érinti cégalapítás érvénytelenségét, mely keresetre a hatáskör és az illetékesség a Ctv. 69.§. szerint alakul.

A döntés érdemében változatlanul a Cstv.40.§ (1) bek. a) alkalmazása konjunktív feltételeinek hiányára hivatkozott. Kifogásolta a bizonyítási teher telepítését, a Cstv. 40.§. (3) bekezdése szerinti vélelem alkalmazhatóságát, azt megalapozó körülményként a II. r. alperes I. r. alperes felett fennálló befolyásának fennállását.. Ezzel szembeállította, hogy az eljárás adatai (különösen a reorganizációs megállapodás) egyértelműen azt igazolták, hogy az apportszerződéssel a felek célja nem a hitelezői jogok csorbítása, hanem a társaság működésének helyreállítása volt, s a per során - ha a vélelem irányadó is lenne - azt a bizonyítás anyaga sikerrel megdöntötte. E körben hivatkozott arra is, hogy a II.r. alperessel szemben csődbüntett miatt indult büntetőeljárást is megszüntették.

Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet a Pp. 206.§-ában foglaltakat sérti és a Cstv.40.§ (1) bekezdés a/ és b/ pontja téves értelmezésén alapul. Figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság, hogy "D" szakvéleménye szerint a felperes vagyona eleve negatív volt, az apportálási szerződés ezt a negatív státuszt érdemben nem változtatta meg, nem befolyásolja a hitelezői igények megtérülésének mértékét, továbbá azt is, hogy a Cstv.49/D.§ (1) bekezdése alapján a jelzálogjoggal terhelt ingatlan értékesítéséből befolyt vételár - az ott megjelölt költségek és díj levonását követően kizárólag a jelzálogjogosult kielégítésére használható fel, s ez a felszámolási eljárástól és az apportra vonatkozó szerződéstől független körülmény. Számviteli hiányosságra alapította az elsőfokú bíróság a döntését, s nem a hitelezői érdekek elsődlegessége szerint járt el.

Bizonyítási indítványt terjesztett elő a felperes közbenső mérlegeinek beszerzése iránt, s kérte, hogy nyilatkozzon a felperes, hogy milyen megtérülés várható a IV. r. alperes javára. Szakvéleményt csatolt, mely a megismert közbenső mérlegek alapján kimutatta, hogy nem volt negatív hatással az apportszerződés a hitelezői igényekre.

A IV. r. alperes - korábbi álláspontját módosítva - bejelentette, hogy egyetért az I-III. r. alperesi fellebbezésekben foglaltakkal.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az I.- III.r. alperesek költségeiben marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy az I. és III.r. alperes fellebbezésében foglaltakra az elsőfokú bíróság ítélete (11-15. oldal) részletes választ ad, ezen túlmenően az elsőfokú bíróság az összes, a felek által felajánlott bizonyítást felvette és indokolási kötelezettségének is megfelelően eleget tett. A II. r. alperes fellebbezése kapcsán utalt arra, hogy az elsőfokú ítélet a fellebbezésben megjelölt hiányosságokban nem szenved.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - a másodfokú eljárásban beszerzett okiratok alapján - az alábbiakkal egészíti ki:

- A felszámolási nyitómérleg szerint az eszközök értéke 61.383.000,-Ft volt, ebből követelés 57.485.000,-Ft. A tartozások összértéke 487.222.000,-Ft.
- A II. számú közbenső mérleg szerint nyilvántartott hitelezői igény 526.227.430,-Ft (regisztrációs díj nélkül: 525.577.978,-Ft) az alábbi megoszlásban:

Cstv. 57.§. (1) bek. d) : 8.000.000,-Ft ("**F**" Kft.);
Cstv. 57.§. (1) bek. e) : 15.845.621,-Ft ("**G**" Zrt.);
Cstv. 57.§. (1) bek. e) : 9.187.878,-Ft ("**Település**" 1 MJV Jegyző);
Cstv. 57.§. (1) bek. f) : 418.808.595,-Ft (IV.rendű alperes neve.);

Cstv. 57.§. (1) bek. f) : 3.263.971,-Ft ("**Település**" 1.... számú Társasház.);
Cstv. 57.§. (1) bek. e) /határidőn túli/: 1.746.200,-Ft ("**Település**" 2 Község Önkormányzata, Jegyző.);

Az I-II-III. r. alperesek fellebbezése alaptalan.

Az ítélet tábla a Pp.253.§ (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette.

Az elsőfokú bíróság - a fenti kiegészítéssel - az ítélet fellebbezett része vonatkozásában a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges körben feltárta, azt helyesen állapította meg, érdemi döntése is helytálló. Az I. és III. r. alperes fellebbezésében megjelölt egyik lényeges eljárási szabálysértés sem áll fenn, a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű vagy teljes megismétlése sem szükséges, ezért az ítélet tábla a fellebbező alperesek által megjelölt eljárásjogi okokból nem látott lehetőséget az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére.

Hatásköri és illetékességi kifogások,
eljárásjogi kérdések:

A felperes jogosult meghatározni azt, hogy milyen jogi és ténybeli alapon, milyen igényt érvényesít. Keresetet terjeszthet elő a Ctv. 69.§ (Gt.12.§) alapján a cégalapítás érvénytelenségének megállapítása iránt, felléphet a Ctv. 65.§-ára alapítottan a cégbejegyzést elrendelő végzés ellen, s ezektől függetlenül alapíthatja keresetét a Cstv. 40.§-ra is.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy **a felperes keresete** - tartalma szerint - nem az I. r. alperesi gazdasági társaság léte ellen, illetve az I. r. alperesi társasági szerződés érvénytelenségének megállapítására irányult, hanem **a „csalárd ügylet” tényállásán alapult**, mely pertípusok nem összekeverhetők. Az ítéltábla mindenben osztja az elsőfokú bíróság arra vonatkozó álláspontját, hogy a Cstv.40.§ (1) bekezdés a/ és b/ pontjára alapított kereset elbírálására a Cstv.40.§ (1) bekezdése utaló rendelkezése folytán - a Cstv.6.§ (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően - a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem benyújtásának (2011.04.07.) napján az adós bejegyzett székhelye szerinti bíróság az illetékes.

E körben értékelte az Ítéltábla azt is, hogy az Európai Parlament és Tanács 2009. szeptember 16-i 2009/101/EK irányelve 12. cikkének kiterjesztő értelmezésére lehetőség nincs. A 12. cikk maga is utal arra, hogy az ott meghatározott érvénytelenségi okokon kívül a társaság nem létét, abszolút vagy relatív érvénytelenségét, illetve érvénytelenné nyilvánítását egyéb okok nem indokolhatják.

Az I. r. alperes társasági szerződése tartalmazza a 2006. évi IV. törvény - a továbbiakban Gt. - 12.§ (1) bekezdés b) pontja szerint a társaság jegyzett tőkéjét, az egyes tagok vagyoni hozzájárulását, valamint a jegyzett tőke rendelkezésre bocsátásának módját és idejét. Ezt meghaladóan annak nincs jelentősége, hogy a társasági szerződés 6.1. pontja szerinti felperesi nem pénzbeli hozzájárulás biztosítására irányuló apportszolgáltatásáról szóló megállapodás részben vagy egészben érvénytelen. E körülmény a Gt. 12.§ (3) bekezdésében foglalt korlátozásra tekintettel, a Gt. 12.§ (4) bekezdése szerinti semmisségi okok hiányában nem vezethet a társasági szerződés semmisségének megállapítására. Az apportálás útján való tulajdon átruházás érvénytelenségének megállapítása nem eredményezi a társaság megszűnését, csupán a vagyonára van kihatással. Emiatt a perbeli kereset elbírálására nem a Ctv. 65. és 69.§-aiban foglaltak alkalmazandók és nem az ott megjelölt törvényszék a kizárólagosan illetékes a perre, továbbá nem áll fenn az alperesek által hivatkozott a Pp.130.§ (1) bekezdése h/ pontja szerinti pergátló akadály sem.

A bírói gyakorlat szerint már a bejegyző (változásbejegyző) végzés hatályon kívül helyezése iránti perben is csak olyan jogszabálysértésre lehet hivatkozni sikeresen, amelyet eljárása során a cégbíróságnak is észlelnie kellett volna (BDT 2010.2304), egy megtámadási ok léte pedig e körön kívül esik, a keresettel támadott megállapodás egyebekben pedig nem szenved semmisségi okban.

Az I. és III.r. alperesek **aktív perbeli legitímáció hiányával** és a 3/2008.PJE. alkalmazásával kapcsolatos hivatkozásai amiatt súlytalanok, mert azok a Cstv. egy korábbi (2004.04.30.-ig hatályban volt), jelen esetre nem alkalmazandó -eltérő szövegezésű és részben eltérő tartalmú - szabályozásához kötődnek.(A Cstv. jelenlegi 40.§. (1) bek. a)

pontjának a korábbi 40.§.(1) bek. c) pont volt megfeleltethető.) Az elsőfokú bíróság a kereseten nem terjeszkedett túl, s indokolási kötelezettségének is eleget tett, az ítélet indokolásából - közvetetten ugyan -, de megállapítható, hogy a vélelemmel szemben az alperesek által felhozottakat miért tekintette alaptalannak.

Az elsődleges kereset:

A Cstv. 40.§ (1) bekezdés a/ pontja alapján az adós nevében a felszámoló az ún. „csalárd ügyletek” megtámadására jogosult. **A kereset sikeréhez a felperesnek három konjunktív feltételt kell igazolnia.** Azt, hogy a szerződés vagy az adós jognyilatkozata folytán az adós vagyona csökkent (objektív feltétel), illetve azt, hogy nem csupán az adós oldalán áll fenn a hitelezők kijátszására irányuló szándék, hanem a vele szerződő fél is rosszhiszemű volt, tudott vagy tudnia kellett arról, hogy az adós szándéka a hitelezők kijátszására irányul (szubjektív feltételek). Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a perbeli esetben mind a szubjektív, mind az objektív feltétel fennáll.

Már a Cstv. 40.§-ának 2004. április 30-ig hatályos rendelkezéseihez kapcsolódó 3/2008. számú PJE is követelményként fogalmazta meg a hitelezők kijátszására irányuló, az adós vagyont csökkentő jogügylettel szemben (a Cstv. Korábbi 40.§ (1) bekezdés c/ pontja), hogy a felek a szerződést annak tudatában kössék meg, hogy **az adós hitelezői nem vagy nem olyan módon jutnak hozzá a követelésükhöz, mint ahogy a szerződés megkötése nélkül hozzájutottak volna.** Ez azt jelenti, hogy a vagyonsökkenést eredményező ügylet folytán a hitelezők - a törvényben foglalt kielégítési sorrendre is figyelemmel - igényükhöz nem vagy kisebb hányadban jutnak hozzá ahhoz képest, mintha az ügyletkötésre nem került volna sor.

Más érvénytelenségi jellegű alakzatokhoz hasonlóan a csalárd ügylet törvényi tényállási elemeinek megvalósulását is az ügylet létrejöttének időpontjára vetítetten kell vizsgálni. Emiatt az I-II-III. alperesek által értékelni kívánt utólagos körülmények (így valamely adósi követelés leértékelése) a törvényi tényállás megvalósulása szempontjából érdektelenek.

A jogintézmény célja az, hogy az ilyen jellegű ügyletekkel elvont vagyon visszakerüljön az adós vagyonába. Éppen emiatt a Cstv.40.§ (1) bekezdése a) pontja **nem követeli meg** az érvénytelenségi alapú tényállás megvalósulásához **azt, hogy az ügylet** a hitelezők kijátszására irányuló szándéknak megfelelő célzott **eredményt el is érje** - mely körülmény sokszor csak a felszámolási eljárás menetében, gyakran annak késői szakában lenne biztonsággal megállapítható - **csak az törvényi követelmény, hogy arra irányuljon.** Eredményként elegendő azt igazolni, hogy a szerződés az adós vagyonának csökkenését eredményezte.

Mindkét szakértői vélemény azt támasztotta alá -, hogy a felperest az I. r. alperesben megillető 10 %-os mértékű törzsbetéthez kapcsolódó üzletrész nem értékarányos az átruházott vagyonnal. Amennyiben ugyanis a dologi és a személyes kötelezett pozíciója

egymástól elválík, úgy **az apportálás nem minősíthető értékarányosnak**. A felperes vagyona csökkent, **az objektív feltétel fennállta bizonyított.**

A szubjektív feltétel megvalósulását igazoló vélelem fennálltát is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, nem volt feltétel a II.r. alperes befolyásának minősített mértéke a vélelem alkalmazásához, e téren az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének indokolását mindenben osztja, azt megismételni nem kívánja. A vélelem fennálltára tekintettel az elsőfokú bíróság bizonyítási teherre vonatkozó kioktatása (Pp.3.§ (3) bekezdése) is helytálló volt.

A perben eldöntendő kérdés az volt, hogy a fenti vélelemmel szemben az alperesek által előadottak, a lefolytatott és az általuk felajánlott bizonyítás alkalmas volt-e a vélelem megdöntésére, s annak igazolására, hogy az adós szándéka nem irányult a hitelezők kijátszására, illetve az I. r. alperes (mint kedvezményezett) e szándékról nem tudott, s nem is kellett tudnia. A II. r. alperesre vonatkozó nyomozást megszüntető határozat nem mindenben a vélelemmel érintett tényállásra vonatkozó, emellett a Pp. 4.§. (1) bekezdése alapján a polgári perben eljáró bíróságot nem köti. Az elsőfokú bíróság a Pp.206.§-ában foglalt, a bizonyítékok értékelésére vonatkozó előírások megtartásával helyesen mérlegelte a per adatait akként, hogy az alperesek a fenti bizonyítási kötelezettségüknek nem tudtak sikerrel eleget tenni. Az általuk teljesített, (felajánlott) bizonyítás (a szakértői bizonyítás továbbfejlesztése) a vélelem megdöntésére nem volt, illetve nem lett volna alkalmas.

Az alperesek védekezésében említett ügyletkori kísérő cselekmények (az apport értékeléséhez könyvvizsgáló igénybevétele; a reorganizációs megállapodásban deklarált cél...stb) önmagukban és együttesen sem alkalmasak a rosszhiszeműség vélelmének megdöntésére. Kétségtelen tény, hogy a IV. r. alperes jelzálogjoggal biztosított, s így kielégítési elsőbbséget biztosító követelése meghaladja a biztosítéki ingatlanok értékét, így az ingatlanok nem minősülnek az adós aktív vagyonának, emiatt az ingatlanok apportálása hiányában sem jelentenének a terhelt ingatlanok közvetlenül fedezetet a többi hitelező követelésére.

Az ítéletábra álláspontja szerint azonban a Cstv. 40.§. (1) bekezdése a) pontja megvalósulása szempontjából nem csupán az aktív vagyon fedezeti jellegének csökkenése vizsgálandó, hanem az, hogy **összességében** az ügylet a szerződés megkötésének időpontjában **eredményezi-e az adós vagyonának csökkenését és emellett az is, hogy vezethet e arra, hogy valamely hitelező az igényéhez kisebb hányadban jut hozzá az ügylet miatt, mint anélkül.**

Abból a tényből, hogy a IV. r. alperes felé fennálló, a felperesi adósságállomány túlnyomó hányadát kitevő adósság **személyes kötelezettje a felperes maradt**, ugyanakkor a mintegy **250.000.000,-Ft összértékű ingatlanállomány - mint vagyoni fedezet - átkerült az I. r. alpereshez**, az következik, hogy a Cstv.49/D.§ (1) bekezdése szerinti kielégítési elsőbbséggel nem bíró hitelezők követeléseiket kedvezőtlenebb feltételek mellett elégíthetik ki a felszámolási eljárásban, mint azt az ügylet hiányában tehetnék. A személyes és a dologi kötelezett pozíció elválása akár összhangban is állhat a reorganizációs megállapodásban

lefektetett, a felperes stabilitásának megteremtését deklaráló célokkal, azonban **a Cstv. 40.§ (1) bekezdés a/ pontja szerinti kereset vizsgálata során nem az adósi érdekek, hanem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján kell a bíróságnak eljárni.**

A perbeli ügylet eredményeként ugyanis olyan helyzet állt elő, hogy mind a hat nyilvántartott hitelező a felperes - ingatlanok nélküli - csökkentett vagyona vonatkozásában kereshet kielégítést. Amennyiben e hitelezői igények felszámolási eljárásban történő kielégítéséig a IV. r. alperesnek a dologi kötelezett I. r. alperessel szemben a követelése az ingatlanok értéke erejéig nem térül meg (azaz a IV. r. alperes felszámolási eljáráson kívüli igényérvényesítése nem vezet eredményre), akkor a IV.r. alperes teljes Cstv. 57.§. (1) bekezdés f) kategóriás hitelezői igénye fennmarad (418.808.595,-Ft) és emiatt az ő követelésével és az ugyancsak az „f” kategóriába sorolt hitelezők követelésével csak az apportált ingatlanokkal csökkentett fedezet áll rendelkezésre. E „csonka” fedezetből az apportálás nélküli helyzethez képest a IV. r. alperes a teljes hitelezői igénye szerinti nagyobb arányban, míg a többi „f” kategóriás hitelező csak kisebb - a Cstv.57.§ (5) bekezdése szerint az adott „f” pontba tartozó hitelezői követelések arányának megfelelő - mértékben kereshet kielégítést.

A konkrét esetben az „f” kategóriát megelőző besorolású hitelezők igényét a felszámolás kezdetén meghaladta a felperesi eszközállomány értéke (61.383.000,-Ft), így amennyiben az „f” kategóriát megelőző követelések együttes értékét meghaladja az értékesítést és a követelés behajtását követően a befolyt vagyon, úgy az „f” kategóriában is várható lett volna a követelések részleges térülése.

Ezzel szemben, amennyiben az ingatlanok átruházására nem került volna sor, úgy a IV. r. alperes követelése az ingatlanok értékesítését követően - a Cstv. 57.§ (1) bekezdése szerinti sorrendet megelőzően- a Cstv.49/D.§ (1) bekezdése alapján részben és haladéktalanul kielégítésre kerülhetett volna. Ebben az esetben a IV. r. alperes már csak a fennmaradó (csökkentett összegű) igényét érvényesíthette volna a Cstv.57.§ (1) bekezdés f/ pontja szerinti kategóriában, így az egyéb, ugyanezen kategóriába eső hitelezők igénye - a követelések aránya szerint - nagyobb arányban lett volna kielégíthető, ezáltal a IV. r alperessel azonos kielégítési kategóriában lévő hitelezői igények kielégítési alapja megnő.

A korábban kifejtettek értelmében a szerződéskötést követő cselekményeknek ("B". Kft-vel szembeni igény felszámoló általi leértékelésének) az érvénytelenségi tényállás megvalósulása szempontjából nincs jelentősége.

Miután "H" és "D" szakértők jogkérdésben adtak a tárgyaláson - logikai tévedésen alapuló, az ítéltábla előző két bekezdésében foglalt érvelésével is ellentétes - szakvélemény kiegészítést, véleményük e része nem volt figyelembe vehető. (49. sorszám alatti jegyzőkönyv, 12. oldal 3. és 4. bekezdés). A fenti levezetéssel szemben súlytalan a fellebbezési szakban a hitelezői igények megtérülésére a II.r. alperes által csatolt szakvélemény is. Az ugyanis csak azt mutatta ki, hogy a IV.r. alperes hitelezői érdekeit az apport nem csorbította. Ez a megállapítás önmagában helytálló, ugyanakkor - a fentiek szerint - éppen a többi hitelezőnek az érdekei sérülhetnek az ügyletre tekintettel.

A szerződés érvénytelensége önmagában a fentiek alapján megállapítható, annak az érvénytelenség körében nincs jelentősége, hogy a tulajdonosváltás ellenére változatlanul a felperes hasznosította az ingatlanokat.

Az érvénytelenség jogkövetkezményét is helyesen vonta le az elsőfokú bíróság. Éppen az I. és III. r. alperes által is felhívott 1/2010 (VI.28) PK vélemény 4. pontjának indokolása utal arra, hogy **az alól az elv alól, hogy az eredeti állapot helyreállítására csak egységesen, vagyis csak kölcsönösen, csak kétoldalúan kerülhet sor, vannak kivételek**, amikor a felperes korlátozott jogi érdekeltsége folytán csak „egyoldalúan” kerülhet sor az eredeti állapot helyreállítására. Erre példaként hozza fel a hitelező által az 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 40. §-a alapján előterjesztett kereseteket, illetve általában utal minden olyan esetre, amikor a szerződő felek körén kívül álló harmadik személy korlátozott jogi érdekeltsége folytán nincs mód a szerződő felek egymásközi jogviszonyának a teljes körű rendezésére. Ezzel azonos a megítélése - a konkrét esetnek megfelelő - az adós nevében, de a felszámoló által - ám lényegében a hitelezők érdekében - a Cstv. 40. §. alapján indított pereknek is.

A felperes az együttműködési kötelezettség keretében sem kötelezhető arra, hogy - megmentve egy csalárd ügyletet - megállapodjon az I. r. alperessel az adós IV.r. alperes felé fennálló tartozásának átvállalásáról, így ennek elmaradása - annak mögöttes okától függetlenül - nem teszi a keresetet a felhívott alapelvbe ütközővé.

Az elsőfokú bíróság a per tárgyának értékét is helyesen határozta meg. Az apport eredményeként ugyanis a teljes személyes kötelezettség a felperesnél maradt, míg az annak fedezetéül szolgáló ingatlanérték kikerült a felperes vagyonából, így nem a terhekkel csökkentett ingatlanérték az irányadó.

Az elsődleges kereset alaposnak bizonyult, ezért az azzal látszólagos keresethalmazatban álló másodlagos kereset vizsgálata szükségtelen volt.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét - csak az egyértelmű megfogalmazás miatt történt szövegezésbeli pontosítás mellett - helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban is peresztes I-II-III.r. alperes a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján egyetemlegesen köteles megtéríteni a felperes másodfokú eljárási költségét, melyet az ítéletábra a felperesi jogi képviselő 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdése c/ pontja, 3.§ (5) bekezdése és 4/A.§-a alapján meghatározott, a kifejtett jogi képviseleti tevékenységgel arányban álló ügyvédi munkadíjában állapított meg.

A csupán személyes illetékfeljegyzési jog kedvezményében részesült I. és III. r. alperes peresztestessége folytán köteles a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megtérítésére a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) és 15.§ (1) és (3) bekezdése alapján, míg a teljes

személyes költségmentesség kedvezményében részesült II.r. alperes az illeték megfizetése alól az IM.rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§. alapján mentesül.

G y ő r , 2014. július 9.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Mészáros Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Ferenczy Tamás sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: